

Vybraná kritéria pro posuzování výkonnosti a kvality onkologické péče v síti Komplexních onkologických center ČR

Materiál vytvořený a autorizovaný členy Výboru ČOS ČLS JEP dne 20.11. 2012 na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví ČR. Materiál je publikován na registrovaných portálech (www.linkos.cz, www.onconet.cz) a v časopise Klinická onkologie jako pilotní verze, u které se předpokládá další vývoj dle rostoucí dostupnosti relevantních dat.

© Česká onkologická společnost ČLS JEP

Autorský kolektiv:

doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.
prof. MUDr. Jitka Abrahámová, DrSc.
MUDr. Karel Cwiertka, Ph.D.
prof. MUDr. Jindřich Fínek, Ph.D.
MUDr. Iveta Kolářová, Ph.D.
prof. MUDr. Bohuslav Melichar, Ph.D.
MUDr. Katarína Petráková, Ph.D.
prof. MUDr. Luboš Petruželka, CSc.
MUDr. Jana Prausová, Ph.D., MBA
prof. MUDr. Aleš Ryška, Ph.D.
doc. MUDr. Petra Tesařová, CSc.
prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc., dr.h.c.
prof. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc.

Zdůvodnění návrhu

Návrh vzniknul na základě žádosti MZ ČR, které usiluje o zavedení centrálně monitorovaných indikátorů kvality centralizované péče. Metodika výběru vhodných ukazatelů byla tedy podřízena faktu, že má jít o hodnocení KOC externím subjektem, zřejmě nepracujícím v oblasti onkologie.

Principy uplatněné při výběru indikátorů kvality

1. **Jednoznačná interpretace.** Uvedené indikátory kvality bude používat „třetí“ strana, tedy MZ ČR nebo jím zvolená instituce. Půjde tedy o hodnocení externím subjektem a z tohoto důvodu jsou vybrány pouze základní indikátory s jednoznačnou interpretací.
2. **Přímočarost výpočtu.** Jsou navrženy pouze indikátory, jejich interpretace je přímá a nevyžaduje složitá multi-kriteriální hodnocení.
3. **Dostupnost relevantních dat.** Jsou navrženy jen takové indikátory, které lze centralizovaně hodnotit pomocí dat dostupných v českém zdravotnickém systému. Žádný z navržených indikátorů nevyžaduje specifické sběry nových dat nebo zakládání nových registrů.
4. **Realizovatelnost centralizovaného hodnocení.** Navržené indikátory jsou hodnotitelné na základě populačních nebo centrálně dostupných administrativních dat. Hodnocení tak může být objektivní, tedy nezávislé na vnitřním hlášení hodnocených zdravotnických zařízení.

Limity navržených kritérií

Dokument navrhuje pouze omezené množství základních a velmi jednoduchých ukazatelů výkonnosti a kvality onkologické péče. Jednoduchost navržených kritérií je zároveň jejich největším limitem. Nejde o komplexní výčet indikátorů kvality a výsledná hodnocení nepokryjí všechny aspekty onkologické léčby. Tento nedostatek je vyvážen jednoduchou a přímočarou interpretací ukazatelů a také praktickou proveditelností hodnocení. Ačkoli je navržená sada indikátorů jednoduchá, zahrnuje všechny hlavní dimenze hodnocení: výkonnost („volume“) centra, procesní indikátory kvality a standardy léčby a výsledky léčby.

Navržené „indikátorové“ diagnostické skupiny

Navržená kritéria lze hodnotit obecně pro všechny onkologické diagnózy, avšak u řady z nich je nutná specifická interpretace výsledků, které mohou být ovlivněny objektivními faktory nezávislými na KOC, například nízkou incidencí. Z tohoto důvodu jsou pro první fázi hodnocení navrženy jako povinné pouze následující, velmi čtené diagnózy (s výjimkou indikátoru č. 9 – radioterapeutické výkony):

- ZN prsu u žen (C50)
- ZN tlustého střeva a konečníku (C18 – C20)
- ZN ledvin (C64)

Navržená základní sada indikátorů

1. Počet pacientů zahajujících primární léčbu nádoru v hodnoceném období: celkem a dle klinického stadia

- Sledovaná oblast: výkonnost („volume“)
- Hodnocený parametr: incidence léčených pacientů
- Dostupná data:
  - Národní referenční centrum – administrativní data PZP
  - NOR ČR (data včetně klinického stadia)
- Číselné vyjádření: počet pacientů
- Další možné hodnocení (standardizace)
  - vztáhnout na počet lékařů (pracovníků) centra
  - vztáhnout na demografické charakteristiky regionu (data ČSÚ)
  - vztáhnout na epidemiologické charakteristiky regionu (data NOR ČR)

2. Celkový počet pacientů protinádorově léčených v hodnoceném období

- Sledovaná oblast: výkonnost („volume“)
- Hodnocený parametr: prevalence léčených pacientů
- Dostupná data: Národní referenční centrum – administrativní data PZP
- Číselné vyjádření:
  - počet pacientů
  - počet člověko-týdnů
- Další možné hodnocení (standardizace)
  - vztáhnout na počet lékařů (pracovníků) centra
  - vztáhnout na demografické charakteristiky regionu (data ČSÚ)
  - vztáhnout na epidemiologické charakteristiky regionu (data NOR ČR)

3. Celkový počet pacientů dispenzarizovaných v hodnoceném období

- Sledovaná oblast: výkonnost („volume“)
- Hodnocený parametr: prevalence dispenzarizovaných pacientů
- Dostupná data: Národní referenční centrum – administrativní data PZP
- Číselné vyjádření: počet pacientů
- Další možné hodnocení (standardizace)
  - vztáhnout na počet lékařů (pracovníků) centra
  - vztáhnout na demografické charakteristiky regionu (data ČSÚ)
  - vztáhnout na epidemiologické charakteristiky regionu (data NOR ČR)

4. Počty pacientů zahajujících primární léčbu nádoru v hodnoceném období dle místa trvalého bydliště (na úrovni regionu): celkem a dle klinického stadia

- Sledovaná oblast: dostupnost péče v KOC, spádová oblast
- Hodnocený parametr: incidence léčených dle bydliště a klinického stadia
- Dostupná data: NOR ČR
- Číselné vyjádření: počet nově léčených pacientů – z regionu / mimo region
- Další možné hodnocení: kvantifikace migrace pacientů za primární léčbou

5. Podíl správně a uceleně nahlášených záznamů do NOR ČR: zhoubné nádory ze zahájenou primární léčbou na KOC v hodnoceném období a s nahlášeným klinickým stadiem a s histologickou verifikací

- Sledovaná oblast: splnění povinnosti hlášení do NOR ČR
- Hodnocený parametr: úplnost dat NOR
- Dostupná data: NOR ČR
- Číselné vyjádření: počet (podíl) neúplných záznamů NOR

6. Pacienti zahajující primární léčbu nádoru v hodnoceném období: doba do zahájení protinádorové léčby od prvního kontaktu s KOC z důvodu zhoubného nádoru

- Sledovaná oblast: procesní indikátor kvality péče
- Hodnocený parametr: doba do zahájení protinádorové léčby
- Dostupná data: Národní referenční centrum – administrativní data PZP
- Číselné vyjádření: čas (dny) od prvního vykázaní péče v souvislosti s daným ZN do zahájení protinádorové léčby

7. Dodržování standardů léčby ve vybraných oblastech – cílená léčba nádorů

- Sledovaná oblast: standardy léčby
- Hodnocený parametr: indikace (dostupnost) cílené protinádorové léčby
- Dostupná data:
  - Národní referenční centrum – administrativní data PZP
- Číselné vyjádření: počet a podíl pacientů léčených v daném období daným postupem
  - Vybrané indikace cílené léčby u ZN prsu, kolorekta a ledvin

8. Dodržování standardů léčby ve vybraných oblastech - radioterapie

- Sledovaná oblast: standardy léčby
- Hodnocený parametr: indikace (dostupnost) protinádorové radioterapie
- Dostupná data:
  - Národní referenční centrum – administrativní data PZP
- Číselné vyjádření: počet (podíl) ozářených pacientů (onkologické diagnózy celkem)

- celkový počet pacientů pro nádorovou radioterapii za daný rok
- počet nových pacientů pro nádorovou radioterapii za daný rok
- počet radikálně ozařovaných pacientů za daný rok
- počet paliativně ozařovaných pacientů za rok
- počet ozařovaných polí teleradioterapie za rok
- počet pacientů brachyradioterapie za rok
- počet aplikací brachyradioterapie za rok
- počet pacientů ozařovaných konformními technikami radioterapie za rok
- počet pacientů ozařovaných dalšími speciálními technikami radioterapie za rok